Szegedi Helyi Választási Bizottság

7/2015. (IX. 04.) sz. HVB

H a t á r o z a t

A Szegedi Helyi Választási Bizottság (továbbiakban: HVB) a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII tv. (továbbiakban: Nsztv.) 41. §-ában kapott felhatalmazás alapján eljárva a Tisza Lajos Közéleti Egyesület - 6721 Szeged, Szilágyi utca 1. sz. alatti székhelyű civil szervezet - képviseletében Német Ferenc elnök (továbbiakban: Szervező) által helyi népszavazásra javasolt

„ Egyetért-e Ön azzal, hogy a jelenleg érvényben lévő bérleti díjakat, Szeged Megyei Jogú Város önkormányzati tulajdonban álló nem lakás céljára szolgáló (üzleti célú helyiségek) esetében az eredményes népszavazást követő év január 1. napjától 30%-kal csökkentsék? ”

kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ív hitelesítését **megtagadja.**

A határozat ellen a közzétételétől számított 15 napon belül az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet felülvizsgálati kérelmet nyújthat be személyesen, levélben vagy elektronikus dokumentumként a Szegedi Törvényszékhez címzetten a Szegedi Helyi Választási Bizottságnál (6720 Szeged, Kiss Ernő u. 3., fax: 06-62-564-465, e-mail: valasztas@szeged.eu). A felülvizsgálati kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb 2015. szeptember 21-én 16.00 óráig megérkezzen. A határidő jogvesztő.

A felülvizsgálati kérelmet benyújtani jogszabálysértésre hivatkozással, illetve a Helyi Választási Bizottság mérlegelési jogkörben hozott határozata ellen lehet.

A felülvizsgálati kérelemnek tartalmaznia kell
- a kérelem hivatkozási alapját,
- a kérelem benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – postai értesítési címét,
- a kérelem benyújtójának személyi azonosítóját, illetve ha a külföldön élő, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár nem rendelkezik személyi azonosítóval, a magyar állampolgárságát igazoló okiratának típusát és számát, vagy jelölő szervezet vagy más szervezet esetében a bírósági nyilvántartásba-vételi számát.

- A felülvizsgálati kérelem tartalmazhatja benyújtójának telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét, illetve kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét. A felülvizsgálati kérelemben új tények és bizonyítékok is felhozhatók.
- Az elektronikus dokumentumként benyújtott kérelem mellékleteit oldalhű másolatban elektronikus okirati formába kell alakítani.
- A bírósági felülvizsgálati eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező. A jogi szakvizsgával rendelkező személy- a szakvizsga bizonyítvány egyszerű másolatának csatolásával – saját ügyében ügyvédi képviselet nélkül is eljárhat.

A bírósági eljárás nem tárgyi illetékmentes. A felülvizsgálati kérelem benyújtóját tárgyi illetékfeljegyzési jog illeti meg.

Indokolás

I.

A Szervező 2015. augusztus 10. napján a helyi népszavazásra irányló kezdeményezés aláírásgyűjtő ív mintapéldányait nyújtotta be a Szegedi Helyi Választási Bizottsághoz hitelesítés céljából.

Az Nsztv. 41. § (1) bekezdése szerint a helyi választási bizottság a kérdés hitelesítéséről vagy annak megtagadásáról a benyújtásától számított harminc napon belül dönt. A helyi választási bizottság a kérdést akkor hitelesíti, ha az az e törvényben a kérdéssel szemben támasztott követelményeknek megfelel.

A Szegedi Helyi Választási Bizottság megállapította, hogy a hozzá benyújtott aláírásgyűjtő ív megfelel a népszavazás kezdeményezése során a választási irodák hatáskörébe tartozó feladatokról szóló 37/2013. (XII.30.) KIM rendeletben foglaltaknak, azonban nem felel meg az Nsztv-ben foglaltaknak az alábbiak miatt.

II.

Az Nsztv. 32. § (1) bekezdése szerint a helyi önkormányzat képviselő-testülete helyi népszavazást rendelhet el a képviselő-testület hatáskörébe tartozó kérdésben.

A lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló módosított 1993. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: Lakástv.) 36. § (2) bekezdése szerint az önkormányzat tulajdonában lévő helyiség (a továbbiakban: önkormányzati helyiség) bérbeadásának és a bérbeadó hozzájárulásának a feltételeit – az önkormányzati lakásokra vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásával – önkormányzati rendelet határozza meg, a helyiségbér mértékét az önkormányzati rendelet nem szabályozhatja. A Lakástv. 38. § (1) bekezdése szerint a felek a helyiségbér összegében szabadon állapodnak meg. A Lakástv. ezen szabálya minden helyiségbérleti jogviszonyra vonatkozik, beleértve az önkormányzati helyiségeket is. Az, hogy a bérleti díj szabad megállapodás tárgya, amely önkormányzati rendeletben nem szabályozható azt jelenti, hogy az önkormányzat, mint jogalkotó hatásköre nem terjed ki a tulajdonában álló nem lakás céljára szolgáló helyiségek után fizetendő bérleti díj egyoldalú módosítására sem.

Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata tulajdonában álló nem lakás céljára szolgáló helyiségekkel kapcsolatos gazdálkodási feladatokat az IKV Ingatlangazdálkodási és Vagyongazdálkodó Zrt. látja el az Önkormányzattal 2002. február 15. napján létrejött Ingatlanhasznosítási szerződés alapján. Az IKV Zrt. gyakorolja a bérbeadói jogokat a helyiségek hasznosítása során: így a helyiséghasználókkal a közöttük létrejövő vagy fennálló polgári jogi jogviszony keretein belül, az adott körülmények gondos mérlegelését követően állapodik meg a bérleti díj mértékében és köt egyedi megállapodásokat.

Fentiek alapján a Helyi Választási Bizottság megállapítja, hogy a népszavazásra feltenni kívánt kérdés hitelesítésének jogszabályi feltételei nem állnak fenn, ugyanis a bérleti díj mértékének meghatározása, annak valamilyen mértékben való csökkentése nem tartozik a közgyűlés hatáskörébe. Az Nsztv. 32. § (1) bekezdése szerint egyértelmű, hogy helyi népszavazás csak a képviselő-testület hatáskörébe tartozó kérdésben rendelhető el.

III.

Az Nsztv. 32.§ (2) bekezdése szerint nem lehet helyi népszavazást tartani

a) a költségvetésről és a zárszámadásról,
b) a helyi adókról,
c) a képviselő-testület hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási kérdésről,
d) a képviselő-testület feloszlásának a kimondásáról.

A helyiséggazdálkodás biztosítása Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv. (továbbiakban: Mötv.) 13. § (1) bekezdés 9. pontja szerint az önkormányzat közfeladata. Az Önkormányzat ezen közfeladat ellátására központi költségvetési támogatásban nem részesül, így saját forrásból valósítja meg azt.
Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata a helyiség gazdálkodási feladatait a fent hivatkozott Ingatlanhasznosítási Szerződés alapján az IKV Ingatlankezelő és Vagyongazdálkodó Zrt. (továbbiakban: IKV Zrt.), mint haszonbérlő útján látja el. Az Ingatlanhasznosítási Szerződéssel az Önkormányzat 100%-os tulajdonában lévő IKV Zrt. feladatai, hatásköre és a felek jogviszonyából eredő anyagi érdekeltségi rendszer egymástól elkülöníthető módon meghatározhatóak, ellenőrizhetők és biztosítják az önkormányzati vagyon értékének megőrzését.

A helyiségek bérbeadásából származó bevétel az Ingatlanhasznosítási Szerződés I. 11.1. b) pontja alapján az IKV Zrt.-t illeti meg, aki a helyiségek hasznosítása, így a bérleti díjban való megállapodás során is gyakorolja a bérbeadói jogokat.
A nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérleti díj ajánlata kialakítása mindig egyedileg, több szempontra tekintettel történik. A helyiségbérleti díj mértékének megállapítása a felek szabad megállapodásának tárgya, amely során a bérbeadó IKV Zrt. a bérleti díj ajánlata kialakítása során figyelembe veszi a mindenkori piaci viszonyokat, a helyiség városon belüli elhelyezkedését, annak rendeltetését, műszaki állapotát és egyéb sajátosságait.
A fentiek figyelembevételével kialakított bérleti díj bevétel mértéke érinti az önkormányzati költségvetést, mivel a helyiségek hasznosítási joga után az IKV Zrt. az Ingatlanhasznosítási Szerződés I. 11. 2. f) pontja alapján haszonbérleti díjat fizet, amelyet a felhalmozási kiadásokra (felújítás, beruházás) fordít az önkormányzat. A hivatkozott szerződés III. 1. pontja szerint a haszonbérleti díj mértéke a helyiségek és egyéb ingatlanok hasznosításából származó bevétel (bérleti díj, bérleti jog ellenérték) 40 %-a + ÁFA.

Az ingatlanhasznosító szervezetnek minden év május 31. napjáig kell elszámolnia az előző évi haszonbérleti díjjal. Az IKV. Zrt. az általa a tárgyévben beszedendő nem lakás célú helyiségek és egyéb ingatlanok bérleteztetéséből származó tervezett bevételei 40%-át a megállapodás alapján az Önkormányzat részére havonta előlegként megfizeti, majd a tárgyévet követő év május 31. napjáig a tényleges adatok alapján a felek egymással elszámolnak. Amennyiben az elszámolás alapján a társaságnak túlfizetése keletkezett, úgy a túlfizetés összegét az Önkormányzat az elszámolás alapján erre létrehozott költségvetési sor terhére megfizeti a társaságnak, fordított esetben a társaság a különbözetet megfizeti az Önkormányzat részére.

A nem lakás céljára szolgáló helyiségek és egyéb ingatlanok bérleti díjának IKV. Zrt-nél maradó része nyújt fedezetet az önkormányzati ingatlanok üzemeltetési, fenntartási feladatainak ellátására. Ha az IKV. Zrt. bevétele a bérleti díjak mérséklése miatt csökken, nem tudja ellátni az ingatlankezeléssel járó fenntartási feladatait, nem lesz forrása a működésre. Ezért az Önkormányzatnak kellene támogatást biztosítania a részére, amely összeget konkrét előirányzatként be kellene tervezni a jövőbeli költségvetésbe, megnövelve ezzel annak kiadási oldalát. Ez azt jelentené, hogy többletforrás-igény jelentkezne az önkormányzati költségvetésben, amelynek kielégítésére az Önkormányzat nem tudna további fedezetet biztosítani, tekintve, hogy egyéb közfeladatai ellátásának kötelezettsége miatt forrásátcsoportosításra nincs lehetősége, és az Mötv. 111. § (4) bekezdésében foglaltak értelmében a költségvetésben működési hiányt sem tervezhet.

A bérleti díjak mérséklése következtében az Önkormányzat haszonbérleti díj bevétele is csökkenne.

A Szegedi Helyi Választási Bizottság álláspontja szerint a feltett kérdésben lefolytatott eredményes népszavazás következtében a jövőbeli költségvetési rendeletben az IKV Zrt. és az Önkormányzat bevételkiesését kompenzáló kiadási előirányzat konkrét meghatározása válna szükségessé.

A Szegedi Helyi Választási Bizottság irányadónak tekinti az Alkotmánybíróság (51/2001. (XI. 29.) AB határozat, 33/2007. (VI. 6.) AB határozat) a Kúria (Knk.IV.37.339/2015/3. számú határozat) és a Szegedi Törvényszék (7.Pk.21.076/2015/2. számú végzés) e tárgykörben kialakított jogértelmezését, amely szerint valamely kérdés akkor minősül tiltott népszavazási kérdésnek, ha a népszavazás és a költségvetési jogszabály között *közvetlen és érdemi* kapcsolat áll fenn, amely abban az esetben valósul meg,

-ha a kérdés kifejezetten a költségvetési jogszabály módosítását célozza, vagy,
-ha a kérdésből okszerűen következik a költségvetési jogszabály módosítás, vagy,
-ha az érvényes és eredményes népszavazás jövőbeli költségvetési jogszabály kiadását konkrétan határozza meg.

A Szegedi Helyi Választási Bizottság megállapítja, hogy a helyi népszavazási kérdés – *amely az önkormányzati tulajdonban álló nem lakás céljára szolgáló (üzleti célú helyiségek) esetében jelenleg érvényben lévő bérleti díjaknak az eredményes népszavazást követő év január 1. napjától való 30%-ok csökkentését kezdeményezi* –, jövőbeli költségvetési rendelet (jogszabály) részét képező konkrét kiadási tételének meghatározására irányul, ezért a feltett kérdés az Nsztv. 32.§ (2) bekezdésében foglalt tiltott tárgykörre vonatkozik, amely kérdésben nem tartható népszavazás.

IV.

A népszavazásra feltenni kívánt kérdés fentieken túl nem felel meg az Nsztv. 39. § (1) bekezdésében foglalt egyértelműség követelményének sem. Eszerint a helyi népszavazásra feltenni kívánt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá helyi népszavazás eredménye alapján a képviselő-testület el tudja dönteni, hogy terheli-e döntéshozatali kötelezettség és ha igen, milyen döntés meghozatalára köteles.

Az egyértelműség követelménye a népszavazáshoz való jog garanciális eleme, mely magában foglalja a választópolgári és a jogalkotói egyértelműség követelményét is. A népszavazáshoz való jog a demokratikus hatalomgyakorlás érvényesülésének garanciája, ezért az egyértelműség alapvető követelmény mind a választópolgárok, mind a képviselő-testület számára.
A választópolgári egyértelműség feltétele, hogy a kérdés világos és kizárólag egyféleképpen legyen értelmezhető, a kérdésre igennel vagy nemmel lehessen felelni, míg a jogalkotói egyértelműség arra vonatkozik, hogy a népszavazás eredménye alapján a képviselő-testület el tudja dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, és amennyiben igen, milyen jogalkotásra köteles.
A kérdés akkor válaszolható meg egyértelműen, ha világos és kizárólag egyféleképpen értelmezhető. Az egyértelműség követelménye azt jelenti, hogy a kérdés feleljen meg a magyar nyelv nyelvtani és helyesírási szabályainak, értsék a kérdés lényegét, értelmét és ennek ismeretében hozzák meg szavazataikon keresztül tudatos döntésüket a választópolgárok.

A Szegedi Helyi Választási Bizottság megállapítja, hogy a helyi népszavazási kezdeményezésben megfogalmazott „jelenleg" kifejezés nem egyértelműen teszi azonosíthatóvá, hogy a szervező a kérdés benyújtásakor, az aláírás gyűjtésekor, vagy a népszavazás napján érvényben lévő díjak csökkentésére irányulóan teszi fel a kérdést, továbbá nem állapítható meg belőle, hogy a döntést mely szervtől várja, illetve megtévesztő módon azt sugallja, hogy Szeged Megyei Jogú Város Közgyűlésének van a bérleti díj csökkentésére jogszabályi felhatalmazása.
Fentiekre tekintettel a Szegedi Helyi Választási Bizottság az Nsztv. 32. §-a és 39. § (1) bekezdése alapján az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését megtagadja.

A határozat az Nsztv. 32. §-án, 39. §-án, 41.§-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás az Nsztv. 57.§-án, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. tv. 223-225. §-ain, a tárgyi illetékfeljegyzési jog az 1990. évi XCIII. tv. 62.§ (1) bekezdés s) pontján alapul.

Szeged, 2015. szeptember 4.

VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG SZEGED

Dr. Szabó Imre
HVB elnöke